

SLOVENSKI NAROD.

izhaja vsak dan sredi, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brš pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Še jedenkrat naši javni napisi.

V zadnji seji deželnega zbora kranjskega stavil je poslanec Ljubljanskega mesta s tovariši na visoko vlado jako umestno in rezko interpelacijo zaradi izključno nemških napisov, s katerimi se še vedno dičijo nekateri c. kr. uradi Ljubljanski. To interpelacijo smo že včeraj priobčili, danes pa je namen naš, da tudi mi v imeni narodne časti zopet in zopet ponavljamo slično interpelacijo na adresu naših narodnih trgovcev in obrtnikov. Naj nam tega ne štejejo v zlo prizadeti krogi, naj nam ne očitajo, da se je o tej stvari že mnogo in dovelj pisalo in da le po nepotrebnem ponavljamo, kar je itak splošno znano in kar se bo s časom samo popravilo. Nič res to! Slovensko lice naše narodne metropole je tako eminentnega narodnega pomena, vnauji vtis naše bele Ljubljane na slovenske in slovanske goste pa tako žalosten, da narodna publicistika niti za trenotek ne sme iz očí pustiti te zadeve in da ne sme odložiti orožja, dokler ne bo izpolnjena tudi v tem pogledu želja vsakega zavednega rodoljuba. To pa tem manj, ker so ostali vsi dosedanji pozivi glas upijočega v puščavi in ker lice bele Ljubljane vedno bolj in bolj zatemneva. Celo pri novih, odločno narodnih tvrdkah je za obilico nemških in celo francoskih napisov le skromen kotiček odkazan slovenski besedi in še to očividno le zaradi „lepšega“ „da bi ne bilo sitnostij z „radikalnimi prenapeteži“. To pa je narodna nebržnost, kateri se mora čim prej konec storiti.

S samo besedo se tu nič ne opravi in treba je organizovati intenzivno agitacijo v ta namen, da se zaspani zbude in trdovratni prepričajo, da se odpravi madež, kateri tako čudno kazi središče Slovenije. Ako bomo le govorili in roke križem držali, tedaj bodo komaj vnuki naših še nerojenih sinov učakali slovensko lice Ljubljane. Vzelo naj bi v roke to nujno narodno zadevo nemudoma naše „Slovensko društvo“. To društvo sestavi naj pred vsem natančni seznamek vseh reforme potrebnih javnih napisov Ljubljanskih, potem naj pa skliče shod naših trgovcev in obrtnikov, na katerem naj se jim temeljito razloži pomen stvari. Navadni izgovor prizadetih krogov je ta, da jim

trgovski interesi nalagajo nekako rezervo in da bi marsikdo utegnil trpeti materialno škodo, ako bi že pri svojih napisih preostentativno povdarjal svoje narodno prepričanje. To pa je prazna bojazen in prav lahko bilo bi dokazati našim trgovcem in obrtnikom, da bi prav dosledni napisi s slovenščino na odličnem mestu služili tudi njihovim materialnim interesom. Narodna probujenost tudi na deželi sega globlje in globlje v narod in vedno krepkeje povdarja se načelo: „Svoji k svojim!“ Nasprotno pa se vedno bolj krčijo v nas krogi, kateri bi se utegnili plašiti slovenskega napisa. Le v lastnem interesu narodnega trgovca in obrtnika je torej, ako že njegova firma kupcu in naročevalcu priča, da tu biva naše gore list. Zlasti mu bo to v korist pri izvenkranjskih Slovencih, prihajajočih pogostoma v Ljubljano, da se založe za svoje vsakovrstne potrebe pri svojih ljudeh. Prav nič torej ne bo v škodo narodnemu trgovcu, ako ga bo moči že od daleč ločiti od nemškega njegovega konkurenta. Pošteni tujci pa bodo prej ko slej gledali le na blago, ne pa na napis in zlasti se ne bodo spodtikali nad slovensko-nemškimi napisi, mesto dosedanjih nemških in nemško-slovenskih. Ako se pa ta ali oni trgovec ali obrtnik za sedaj še straši izključno slovenskega napisa, tedaj izposlovalo in doseglo naj bi se začasno vsaj toliko, da se pri takih zasebnih napisih pribori slovenščini vsaj prvo in odlično mesto. Na ta način prereviduje naj se ulica za ulico, trg za trg. Nekaterniki strašili se bodo tudi stroškov. V tem pogledu pa naj pribavi društvo agitacijskemu odseku primerno zalogo, iz katere naj se založe stroški za premembo onih napisov, katerih lastniki se stroškov boje. Tisočakov za to ne bo treba in mi kar nič ne dvomimo, da se odlični krogi tudi tu ne bodo odtujili narodni požrtvovalnosti. Jednotna organizacija te narodne reforme pa je umestna in potrebna tudi v drugem obziru. Posameznik je vedno bolj izpostavljen sovražnim napadom, kakor celota; na posameznika uplivati pa je tudi zaradi tega neuspešno, ker ima vedno izgovor, da naj mu ta ali oni neodvisnejši trgovec in konkurent pokaže pot. Na shodu, kakršnega smo nasvetovali, pa bi odpadel ta izgovor in vrh tega bi se s tem, da bi se hkrati pridobilo

za zadevno narodno reformo večje število trgovcev in obrtnikov in da bi se hkrati po celem mestu izvršila reforma, zaprečil vsak uspešni poskus terorizma in osvete od nasprotne strani. Kdor bi se tudi potem še branil narodnega napisa, ta nima nobenega opravičenja več in njega zadene naj narodna obsodba. Konečno naglašamo še, da bi vzgled Ljubljane brez dvoma tudi blagodejno uplival na trgovce in obrtnike po deželi, kateri se dosihdob kaj radi izgovarjajo na svoje Ljubljanske tovariše, kar je deloma tudi umevno.

Na delo torej, da bo Ljubljana skoraj kazala tisto jasno lice, katero jej jedino pristoja.

K položaju v Istri.

Praška „Politik“ priobčila je v torek, 20. t. m., izviren dopis iz Poreča, v katerem jako značilno slika položaj v Istri. Ker bo vsebina dopisa izvestno zanimala tudi naše čitatelje, prinašamo ga tu v doslovnem prevodu. Dopis slove:

Tudi letos, čeprav je imel deželni zbor le malo sej, bilo je več burnih prizorov. Uzrok jim je bilo postopanje predsednika, starega moža, ki je do zadnje dobe životaril kot župan v Rovinju in tajnik ondotne trgovinske zbornice ter se vsled indolence tamkajšnjih prebivalcev navzel precej mnogo despotizma.

Dobri gospod Campitelli govori samo italijanski, kar je z ozirom na to, da je velika večina prebivalstva hrvatske narodnosti in da je stari mož navzlic temu načelnik avtonomne vlade in predsednik deželnega zbora, vzbudilo pri Slovanih popolnoma opravičen gnev.

Če ugovarjajo slovanski poslanci besedilu zapisnika o sejah, če stavljajo hrvatski pisane nasvete, sploh če govoré hrvatski ali slovenski, razburi to ukazovanja vajeni duh predsednika; dopovedati mu ni ničesar, ž njim najmirnejši ljudje ne morejo priti do konca.

Proračun deželnega zaklada vzprejel se je še le po velikih težavah, kajti manjšina, t. j. Hrvatje, zastopniki večine prebivalstva, izjavili so, da ne glasujejo in večina je bila primorana poklicati dva svoja tovariša, da sta se z bolniške postelje dala prenesti v zbornico.

LISTEK.

Dve seji.

Izvirna peklenska humoreska. Spisal Sâmo.

(Dalje.)

„Slavna gospoda! Po mojih nemerodajnih mislih bi ne bil za tó nikdo bolj sposoben, nego profesor Zlodej.“

Kakor bi ga bil pičil gad, poskoči imenovani kvišku in že govori:

„Slavni zbor! Nikakor ne morem, nikakor ne! Šepast sem in pa jezik me slabo sluša. Ne, ne, ne! Niti otroka bi ne opeharil. Saj bi me vendar vsakdo spoznal, že po tem da sem šepast, ako ne po tem, da se za zlodeja pišem.“

Ali Žveploust ne da miru.

„Takó, takó! Za ta posel bi ne bil gospod kolega! Kaj pa da ne! V peklenski kantini pa zna sedeti, kaj, ves dan, od kosila naprej!“

„K stvari!“ zagrmí Satanas in oddá besedo dekanu juridične fakultete, doktorju Goljufku, majhnemu pa živahnemu hudičku. Goljufek je bil, „en passant“ povedano, pri djakih jako obljubljen in

je učil kot glaven predmet praktično sleparstvo zraven pa čital razprave: „O propedevtični dijanostiki defraudantov in bežečih kasirjev.“ Ta mož se hrabro potegne za svojega prijatelja Zlodeja in se ognjevitó zažene:

„Profesor Žveploust je jeden najmlajših, kar nas je, in vendar se drzne smelo in povse po nepotrebnem napadati starega člana akademiškega senata in spravljati na dan stvari, ki niti sem ne sodijo. Prosim torej, da mu blagovoli njegova vzvišenost, gospod rektor, podeliti ukor in mu dovoliti, da se oglasi le vsakih deset minut jedenkrat!“

„Dobro, dobro! Čuje se z vseh strani. (Glas iz galerije: „To bo njegova smrt!“) Občen smeh. Satanas prikima Goljufku, ta pa nadaljuje:

„Kar se tiče gospoda prof. Zlodeja, izreči mi je, da je svetla zvezda na znanstvenem obnebj, in da so njegova predavanja in njegove publikacije „O idealizmu, realizmu, naturalizmu, alkoholizmu in njih upliv na samomor in statistiko pekla prav epohalne.“

Rektor vpraša profesorja Krivoroga, hoče li on vzprejeti častni posel. Toda tudi ta se izgovarja.

„Jako laskavo je za me, da me smatra vaša magnificenca vrednemu takó važni nalogi. Žal mi

je, da ne morem ustreči. Voditi mi je polikliniko in poskuse na živih hinavcih in pa urejevati muzej za embrijologijo človeških grehov.“

Nevztrpno, z uro v roki, čakal je mej tem Žveploust. Deset minut je preteklo! Hitro se dvigne. Razven Zlodeja je imel tudi profesorja Vraguljo „na piki“. Se ko sta bila dijaka, odnesel mu je tovariš pred nosom dijaško ustanovo. Od tod večno sovraštvo! Zdaj se je hotel nad Vraguljo malo pomšačevati.

„Visoki zbor! Predlagam profesorja Vraguljo. — Gospoda, kdor je spisal moralno filozofijo in kompendij fundamentalne logike, kdor je prvi govornik mej najboljšimi, ta mora uspevati.“

Vragulja vstane in hiti:

„Slavna gospoda! Dolgo sem zadržaval jezo in gnjev. Zdaj je pa preveč! Najmlajši najbolj krič in suje druge v prepad. — Dovolite, da predlagam jaz koga. Tolikim je jamo kopal, pade naj sam vanjo! Jezik ima dolg, dajte, pošljimo njega, Žveplousta samega!“

„Takó je, takó je prav“, zaori po dvorani. Grozen vrišč in ropot je nastal. Vragi so rujovali, tulili, škripali z zobmi in si ploskali v roke.

Kritika naših razmer, katero je izrekel posl. Spinčič pri glavni razpravi o deželnem proračunu za l. 1893., dostojna je bila parlamenta, ne pa bornega našega deželnega zbora in na galeriji zvižgajočega in „fora i Croati“ kričečega občinstva.

Isto tako izključno stvar, obsežen in splošno prepričevalen bil je tudi govor posl. dr. Laginje pri generalni debati o zemljiško-odveznem zakladu istrskem, kateri zaklad je neka, najsiriomašnejše kmetско prebivalstvo uničujoča brutalnost.

Omenil bodem le na kratko nekatere glavne točke iz tega govora, da si morejo vaši čitatelji narediti če ne jasno, pa vsaj približno istinito sliko o slabem avtonomnem gospodarstvu v Istri, katero gospodarstvo imajo Italijani v rokah.

Tako se je n. pr. v letih 1850. do konca 1891. od „razbremenjenih“ dolžnikov iztirjala glavica, katera je dosti večja od vseh kapitalij, likvidovanih na račun posamnih posestnikov; skoro isto toliko iztirjalo se je rent in obrestij, a pri vsem so posestniki dolžni še skoro 400.000 gld. t. j. skoro 80 odstotkov tega, kar se je začetkoma likvidovalo na njihov račun. Ali so to urejene razmere? In prav to breme naloženo je večinoma Slovencem in Hrvatom, skoro izključno kmetovalcem v najbolj siromašnih krajih.

Letni dohodki znašajo sedaj okoli 100.000 gld. in tretjina te svote iztirjava se potem davčnih doklad, torej po c. kr. davčnih uradih, katere plačuje država; a vzlic temu so troški za deželno upravo zemljiško odveznega davka proračunjeni na 13.000 goldinarjev!

Zvršilne cinitve in dražbe zemljišč stojé na dnevnem redu, plačevanje v obrokih dovoljuje se tako, da je dolžniku absolutno nemogoče plačevati visoke obroke v kratkih rokih.

Kar pa vzlic temu od letnih dohodkov preostane, to se ne odpiše siromašnim dolžnikom, niti polovica tega ne, ampak to se porabi za zmanjšanje dolga cele dežele, dočim morajo posamniki plačevati ne samo po skali določenih, ampak sploh vse zamudne obresti.

Ako se še omeni, da se je z znižanjem carine na italijanska vina znižala tudi cena istrskega vina t. j. glavnega pridelka dežele najmanj za 30%, potem bi se morala visoka vlada tega vprašanja lotiti jako energično, da reši kmetско prebivalstvo Istre, bodisi tudi z malo žrtvijo iz državne blagajnice.

Deželni zbor kranjski.

V Ljubljani, 21. septembra.

(III. seja.) (Dalje.) — Posl. baron Schwegel poroča o računskem sklepu muzejskega zaklada za leto 1891. in o proračunu za leto 1893. Finančni odsek predlaga:

1. Računski sklep muzejskega zaklada za leto 1891 z rednimi dohodki 5803 gld. 57 kr. in rednimi stroški 5904 gld. 38 kr., torej s primankljajem 100 gld. 81 kr., ki se je že pokrtil iz deželnega zaklada, naj se potrdi. Istotako naj se potrdi proračun muzejskega zaklada za leto 1893. s skupno potrebščino 5233 gld., katera se pokrije z rednimi dohodki in z doneskom deželnega zaklada k muzejskim režijnim stroškom v znesku 4457 gld.

Takó doni šumna radost nekaj časa po dvorani. Potem pa vatane zopet Satanas, okreпча se s čašico vitrijola in velí z mogočnim glasom:

„Illustriissimi! Pravega smo našli! Ta in nobeden drug! Tajnik, piši mi! „Visoki akademski senat peklenške univerze je sklenil v zadnji seji letošnjega tečaja: Profesor Žveploust se odpravi v 24 urah na zemljo mej človeški rod in prouči tam vse, kar bi vtegnilo koristiti nameravani preosnovi našega vseučilišča, poséti v najostrožjem „incognito“ vse prve učenjake in filozofe na glasu. Ako bo uspeh negativen, pričakuje naj omenjeni profesor, vrnivši se, najstrožjih infernalnih kaznij. Takó velevam jaz, vseh vragov prvi, Satanas, rektor peklenških višjih šol. — V peklú, dné 7. meseca žveplenega cveta večnega stoletja.“

„S tem zaključujem sejo. Voščim vam vsem vesele počitke, Žveploustu pa srečno pot. Grom in žveplo!“

„Grom in žveplo!“ odzdravljali so po peklenškem običaji vrage in se zadovoljno razšli. Žveploust pa se je kisló držal in se odpravil, nabasat si kovčeg. Oj, da ni smel prej govoriti! Ali, deset minut še ni bilo preteklo! Drugače bi se bil gotovo izrezal iz kočljive afére. (Dalje prih.)

2. Predloženi izkaz imovine muzejskega zaklada koncem l. 1891. se vzame na znanje in se dovoli odpis neizterljivega dolga A. Pesariča v znesku 60 gld.

3. Resolucija z dné 22. marca t. l. glede reorganizacije vodstva in uprave deželnega muzeja se popolnoma vzdržuje in se jemlje ozir na primeren čas, v katerem naj se izvrši ta reorganizacija.

Sklep računa se odobri brez ugovora. Izkaz imovine vzame se na znanje in vzprejme tudi tretja točka predloga finančnega odseka. Gledé proračuna pa se vname debata, ko se je reasumirala razprava.

Posl. Stegnar se oglasi k proračunu in omenja velikih stroškov, katere prizadeva vsakoletno popravljjanje strehe muzejskega poslopja. Ta streha naj se popravi radikalno in pokrije deloma s cinkom, dotični znesek naj se stavi v proračun. Tudi vodovod naj se izvrši v poslopji, ker je nevarnost ognja zaradi bližine gledališča postala večja. Nasvetuje torej, naj se ustavi v proračun namestu 356 za vzdrževanje poslopij vsota 2000 gld.

Posl. dr. Tavčar omenja, kakšne razmere so v deželnem muzeji, kjer je shranjenih toliko dragocenih zakladov. Vsa zbornica in dežela morali bi biti nezadovoljni. Ne bode govoril o tem, da so slovenski napisi povsod na drugem mestu, saj smo v tem oziru jako tolerantni in celo tu bije nam vsak dan v oči napis „Landtagssaal“, akopram imamo tako energičen deželni odbor. (Smeh.) Objektivni bode in ne ooben, četudi je na katoliškega sboda katoliškem banketu nekdo goriškega dr. Mahniča na rokah nosil. Pripoveduje se, kako žalostne razmere so v našem deželnem muzeji. Inventara še zdaj ni, od smrti Dežmanove zgodilo se ni skoro nič, stari denar se valja po predalih brez kontrole. K nekemu kongresu na Dunaj odneslo se ga je polne vrečice na razkaz, nikdo ni vedel koliko in kakšnega. Naravoslovski odddelek je jako slab, kar je uredil prof. Voss, je dobro, drugo pa je tako — kakor je. Stari herbariji so baje v žalostnem stanji. Osoba, ki je na čelu zavoda, postopa jako samovlastno, tako je nesel ta mož dragoceno situlo saboj v Solungrad; jeli za to vedel dež. odbor ali ne, to ni znano. Kupil se je neki meč, ki ga je kustos hvalil kot „unicum“, pozneje se je našel pa v muzeji še jeden tak „unicum“ in kupljeni meč naj bi se bil zamenjal z nekim nič vrednim mečem kneza Windischgratza, kar se je pa preprečilo. Za zdaj ne stavi konkretnega predloga, zaupa pa v eneržijo deželnega odbora, ki naj skrbi za to, da bode notranja uprava muzeja bolja.

Posl. dr. Schaffer pravi, da se v splošnem strinja s predgovornikom. Dela za reorganizacijo muzeja bodo gotova v nekaterih mesecih in se potem predložila. Gledé predloga posl. Stegnarja pravi, da ne kaže, da se že nastavi gotova vsota za popravne v proračun, predno ni dokazana njih potreba. Naj se to prepusti dež. odboru.

Posl. dr. Papež omenja, da je kot deželni odbornik govoril z dež. inženjerjem g. Hraskyem, ki bode izdelal načrt potrebnih poprav. Škoda na strehi je bila res zarad izredno hude zime velika, ker za Ljubljano ne kaže kriti s škrlami. Gledé uprave muzeja pritrjuje deloma dr. Tavčarju; do preselitve v novi muzej res ni bilo inventara. Zdaj pa mu je poročil vodja obširno, o katerih stvareh se je že dodelal inventar. Mnogo se je že izdelalo in naročil je dež. odbor, naj se popolni inventar muzeja dodela kakor kmalu mogoče. Da je kustos vzel situlo saboj, za to je zvedel dež. odbor še le pozneje. Hotel je tudi nekdo plastično posneti zanimivo podobo bitke pri Sisku, kar pa se ni dovolilo, ker je ta slika jedina svoje vrste. O nakupu omenjenega meča mu ni znano ničesar.

Posl. baron Schwegel zavrača očitanja poslanca Stegnarja. Gledé opazk poslanca dr. Tavčarja o upravi muzeja pravi, da se je o tej stvari že pogosto govorilo v finančnem odseku, a v javnost se ni spravilo to, ter se je le naročalo dež. odboru, naj skuša stvar zboljšati. Mnogo očitanj dr. Tavčarja mora priznati kot opravičena.

Pri glasovanji odkloni se predlog posl. Stegnarja ter potrdi proračun, kakor ga je predložil finančni odsek.

Posl. Hribar poroča o računskem sklepu gledališkega zaklada.

Finančni odsek predlaga:

Računski sklep gledališkega zaklada za leto 1891. s pokritjem: rednim 3288 gld. 22 kr., izrednim 50.040 gld., in prebajalnim 78.648 gld.

39 kr., s potrebščino: redno 1.293 gld. 30 kr., izredno 129.077 gld. 46½ kr., in prebajalno 78.648 goldinarjev 39 kr., z efektivnimi uplatili v skupnem znesku 132.587 gld. 88 kr., in izplačili v skupnem znesku 132.734 gld. 50 kr., dalje z zastanki dohodkov: rednih: 1687 gld. 38 kr., prebajalnih 18 gld. 12½ kr., ter izdatkov: rednih 356 gld. 75 kr., izrednih 16.180 gld. 18 kr., in prebajalnih 82.260 gld. 91 kr., ter konečno: izkaz imovine: z aktivni 211.678 gld. 52½ kr., in pasivi 118.747 gld. 84 kr., tedaj s čisto imovino 92.930 gld. se odobri 68½ kr.

Posl. Klun poroča o računskih sklepih ustanovnih zakladov za l. 1891. in o proračunih za l. 1893. Ti zakladi in ustanove imeli so koncem l. 1891. čiste imovine: 1. Dijaški ustanovni zaklad 871.582 gld. 64 kr., 2. Učiteljski ustanovni zaklad 21.192 gld. 10½ kr., 3. Grof Saurau-ov ustanovni zaklad za sv. maše 2.951 gld. 50½ kr., 4. Splošni dekliški ustanovni zaklad 25.241 gld. 46½ kr., 5. Dullerjev dekliški ustanovni zaklad 12.427 gld., 80 kr., 6. Sirotinski ustanovni zaklad 407.846 gld. 96 kr., 7. P. P. Glavarjev zaklad za uboge 212.462 gld. 28½ kr., 8. Kalistrov ustanovni zaklad 87.822 gld. 23½ kr., 9. Josipine Hotschevar-jeve podpora ustanova 28.196 gld., 10. Dr. Lovro Tomannov ustanovni zaklad 8171 gld. 33 kr., 11. Hans Adam Engelshauser-jev ustanovni zaklad 26.685 gld. 58½ kr., 12. Flödniggov ustanovni zaklad za slepe 85.364 gld. 91½ kr., 13. Ilirski ustanovni zaklad za slepe 7443 gld. 74 kr., 14. Wolfov ustanovni zaklad za gluhoneme 48.258 gld. 35½ kr., 15. Holdheimov ustanovni zaklad za gluhoneme 18.246 gld. 61½ kr., 16. Cesarice Elizabete ustanova za invalide 9.931 gld. 88½ kr., 17. Postojnske jame ustanova za invalide 944 gld. 58 kr., 18. Trevisinijeva ustanova za invalide 2.122 gld. 95 kr., 19. Metelkova ustanova za invalide 941 gld. 67 kr., 20. Ustanova Ljubljanskih gospej za invalide št. I. 1.602 85 kr., 21. Ustanova Ljubljanskih gospej za invalide št. II. 11.407 gld. 64 kr. Skupaj 1.890.845 gld. 11 kr. V primeri k imovini koncem decembra 1890 z vsoto 1.860.035 gld. 81 kr. se kaže pomnoženje imovine koncem decembra 1891 za 30.809 gld. 30 kr.

Finančni odsek predlaga:

1. Računski sklepi ustanovnih zakladov za l. 1891. se odobrujejo, razkaz imovine pa se jemlje na znanje. 2. Vstanovitev jednega novega mesta ročnih sirotinskih ustanov se posledobno potrjuje. Ravnotako se potrjujejo 3. proračuni ustanovnih zakladov za l. 1893. — Predlog se vsprejme.

Posl. Luckmann poroča o računskem sklepu zaklada prisilne delarnice za l. 1891. in o proračunu istega zaklada za l. 1893. ter o prošnji učitelja Leopolda Cveka za zvišanje pokojnine. Finančni odsek predlaga: 1. Računski sklep zaklada prisilne delarnice za l. 1891. s potrebščino 84.478 gld. 88 kr. in pokritjem 86.953 gld. 60½ kr. se odobri. (Pokritje je za 2.474 gld. 72½ kr. večje in sicer zaradi tega, ker so pričetni aktivni zastanki pri režiji bili večinoma poplačani). 2. Izkaz imovine s svoto 143.357 gld. 34½ kr. se vzame na znanje.

Predlog se vsprejme brez razprave. Pred proračunom se reši prošnja učitelja in organista v prisilni delarnici g. Leop. Cveka in se mu dovoli od 1. novembra 1892. iz zavodnega zaklada miloščina letnih 120 gld.

Proračun se potem potrdi s skupno potrebščino 83.720 gld. in pokritjem 84.498 gld. torej se kaže preostanek 778 gld. (Konec prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 21. septembra.

Tržaški deželni zbor.

Javili smo že, da je v zadnji seji Tržaškega deželnega zbora nasvetoval posl. Raf. Luzzato, naj se zopet začne razprava o zakonskem načrtu glede nadzorovanja šol, kateri načrt je bil občinski svet že jedenkrat odklonil. Tudi to pot propal je stavljeni predlog, in sicer so to odklonili okoličanski poslanci Nabergoj, Nadišek in Pahor, ki so glasovali s progresisti, kajti nasvet se je odklonil z 18 proti 15 glasom. „Edinost“ javlja, da je izid tega glasovanja prouzročil silno senzacijo. Okoličanski poslanci glasovali so s progresisti iz narodnih ozirów.

Deželni zbor češki.

Nasprotstvo mej Mladočehi in vlado pokazalo se je posebno rezko pri razpravi o zakonskem na-

Dalje v prilogi.

črtu glede občinskih gozdov. Mladočehi so povdarjali, da spadajo kulturne reči izključno v področje deželne zbornice in da je poljedelski minister ime novan proti določbam ustave. Namestnik je to očitanoje zavračal, ker je imenovanje ministrov prerogativa krone, ter svetoval Mladočehom, naj bolje študirajo zakone. Posl. Dyk zavrnil je to očitanoje in rekel: Vlada sama se najmenj drži teh zakonov, kajti vsak uradnik na Češkem mora znati oba deželna jezika, a vender prvi uradnik v deželi, cesarski namestnik sam ne zna češkega jezika. Ne-poznavanje zakonov dalo bi se vladi lahko najprej očitati. — Namestnik ni na ta napad ničesar odgovoril.

Usoda mladočeške adrese.

V torek vršila se je konferenca delegatov mladočeškega, veleposestniškega in staročeškega kluba. Prvi je govoril Mladočeh dr. Julij Gregar, povdarjajoč, kaj je napotilo njegove somišljenike, da so nasvetovali adresi. Svrha temu koraku je, oživiti državno-pravno idejo, ki stoji na prvem mestu mladočeškega programa, potem pa tudi ta, povzdigniti veljavo deželne zbornice češkega ter opozoriti krono na sedanje izredne razmere v Češki. Da pokaže mladočeški klub svojo dobro voljo, ni izdelal nikakega načrta, nego prepustil to delegaciji vseh treh klubov, pod pogojem, da omenjenih idej ne izpusti iz vida. — Staročeh dr. Šolc je rekel, da je v prvi vrsti treba zjediniti se glede glavnih točk programa narodnih čeških strank, potem šele bi bilo moči pogajati se o adresi. Govornik je zoper takšno adresi, kakršno želé Mladočehi, ker ni upanja, da bi adresa imela uspeh. Bolje bi bilo, da vsi trije klubi nasvetujejo skupno popolno izvršitev ravnopravnosti, kar bi se dalo z resolucijo storiti. — Predsednik kluba veleposestnikov knez Alfred Windischgrätz izjavi, da je složno postopanje nemogoče, ker stojé veleposestniki na stališču punk-tacij in sedanjega ustavnega prava. Tudi princ Karl Schwarzenberg izrekel se je v tem istem zmišlju. Kar se dostaje ravnopravnosti in varstva manjšin, tako je najprej treba, da se izvéde to, kar določaja v tem oziru punk-tacije. Sloga pri nasvetovanju adresi je nemogoča zagadatelj, ker stranki niti o pomenu državnega prava niso jedine. Za izvršitev državnega prava treba privoljenja vseh strank in sodelovanja Nemcev. — Posl. dr. Herold pobijal je predgovor-nike. Dr. Engel, povdarjajoč velikanski pomen adrese, podprte od vseh čeških strank, je izjavil, da bodo Mladočehi vzlic temu nasvetovali adresi, dr. Gregar pa je konstatiral, da skupno delovanje z drugimi strankami ni mogoče in s tem so se odpo-slanci razšli.

Bukovinski Rumuni.

Silno nasprotstvo, katero se je bilo pojavilo med koaliranimi Nemci, Rusi in Poljaki z jedne, ter Rumuni z druge strani, je ponehalo, kajti zadnje dni vršila se je deželnozbornska volitev v Staro zyncecu in je za jeden glas zmagal radikalni rumunski kandidat Grigoreca. Sedaj imajo Rumuni 17 mandatov, nasprotniki pa samo 13. Manjšina se seveda nikakor ne misli udati in govori se, da misli celo odložiti mandate in tako prisiliti vlado, da razpusti deželni zbor.

Vnanje države.

Ali je Rusija res slaba?

Članki, v katerih se dokazuje, da je Rusija vsa onemogla, da se je torej kar nič bati ni, so kaj gosti, a resnični le niso. „Graždanin“ odgo-varja obrekovalcem Rusije kaj krepko, pišoč: „Ab-solutno zdravega organizma ni nikjer, niti indivi-duelno človeškega, niti državnega. Tudi Rusija ima svoje slabosti in pravi redoljub si jih ne prikriva. Ni pa dvoma, da primerjaje Rusijo drugim držav-nim organizmom evropskim, je Rusija sedaj jako zdrava, na zunaj popolnoma sigurna ter se more mirno baviti z notranjim svojim razvojem. Uzrok temu je, da troški za oboroženi mir ne uničujejo Rusije tako, kakor druge države, da more torej svoja sredstva porabljati v boljše svrhe. Na Nemškem pride vojaškega davka na vsako glavo 13³/₄ frankov, na Avstro-Ogerskem 10³/₄, in v Italiji 12 frankov, dočim pride vojaškega davka na Ruskem na vsakega posameznika samo 5³/₄ frankov. — Država, ki ne čuti potrebe zvišati davkov v vo-jaske namene, gotovo ni slaba.

Razmere v Srbiji.

Splošno zanimanje koncentruje se na prihodnje volitve v skupščino, ker je liberalnemu ministerstvu in tudi regentstvu le tedaj obstanek zagotovljen, če si zagotovi veliko in zanesljivo večino. V zadnji skup-ščini je bilo 116 radikalcev, 15 liberalcev in 1 na-prednjak. Dobropoučeni krogi trdè, da bodo radi-kalci pri novih volitvah dobili k večjemu 82 a vsaj 62 mandatov, liberalci k večjemu 50 a vsaj 40, naprednjaki pa k večjemu 20 in vsaj 10. — Iz tega je vidno, da bodo radikalci dobili sicer večino v skupščini ali tako neznatno, da bi se radikalna vlada nikakor ne mogla dlje časa vzdržati, zlasti če se upošteva, da je večina inteligentnih in izku-šenih poslancev v vrstah liberalcev in naprednjakov, mej radikalci pa so jako heterogeni elementi, so-cijalisti, anarhisti in pristaši Karagjorgjevića, katere je le težko združevati. Če bi pa radikalci venderle prišli v manjšino, potem bi se začela za Srbijo doba nevarnih notranjih nemirov.

Volilska reformá na Nizozemskem.

Nizozemski zborniki baviti se bode z reformo volilskega prava, kakor smo to že posneli in na-znanili po prestolnem nagovoru kraljice-regentinje. Vladni predlog daje volilsko pravo 800.000 novim volilcem, kajti priznalo se bode vsakemu moškemu Nizozemcu, ki zna čitati in pisati, je samosvoj in vzdržuje svojo familio. Po tem načrtu imelo bi volilsko pravo 74% vsega prebivalstva.

Program španskih liberalcev.

Vodja španskih liberalcev, bivši minister Sa-gasta, razvil je na shodu v Oriedu program svoje stranke, povdarjajoč — kar povdarjajo tudi vsi drugi politiki, — da je najprej treba urediti slabe finance. Sagasta pravi, da je zvišati dohodke na 800 milijonov peset na leto, troške pa je znižati na 700 milijonov peset. Prebitek 100 milijonov pe-rabiti bi bi bilo deloma za vojne namene, deloma pa v to, da se poplačajo držani dolgovi. V to treba temeljite davčne reforme, sosebno užitninskega davka. — Program ni slab, samo moči izvršiti ga nima niti liberalna niti katera druga stranka.

Dopisi.

Iz Ljubljane, dne 22. septembra 1892.

(Tretji pravniški izlet.) Stanu vsakemu ko-ristno je, da se spoznavajo mej saboj članovi. In to nalogo vrši društvo „Pravnik“ s tem, da prireja skupne društvene izlete. Dosedaj imeli smo 2 izleta, ki sta bila zgolj zabavnega značaja. Letos pa je hotel društveni odbor držeč se gasla: „omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci“ skrbeti tudi za to, da se omogoči društveno zborovanje glede v društveni smoter spadajočih stvari tudi tistim članom, katerim ni ravno vedno dana prilika priti na občni zbor ali na društvene večere v belo Ljubljano. Toda to lepo in koristno misel zadušila je nam Sloven-cem prenaklonjena vladna previdnost.

Sedaj pa ad rem!

V nedeljo dne 18. t. m. ob 5. uri zjutraj od-peljalo se nas je iz Ljubljane do 20 pravniških članov v prijazno ležeči Laški trg. V Litiji in na Zidanem mostu se je tudi nekaj zborovalcev, oz. izletnikov pridružilo, mej njimi starosta slov. ju-ristov vrli naš g. Luka Svetec.

Na kolodvoru v Laškem trgu sprejela nas je deputacija pripravljalnega odbora, gg. dr. Miroslav Babnik, dr. Hrašovec in dr. Omulec.

Ko smo se malo odpočili od 3¹/₂ urne vožnje, ogledali smo si prijetne nasade ob šumečej Savinji, sprehodili se po prijaznem, žal še nemškem trgu, kjer smo na veliko presenečenje in po dolgem iskanji slednjič venderle zapazili slovensk napis — na c. kr. davkariji. Vse drugo je izključno nemško.

Kakor že omenjeno, odposlal se je na vis. c. kr. namestništvo brzojav, naj se dovoli zboro-vanje. Rešitev te prošnje znana je itak č. gg. čitateljem.

Vsak vlak dovel nam je novih izletnikov; zbrali so se odlični pravniki in narodnjaki slovenski. Znanci pozdravljali so se, do sedaj neznani pa se predstavljali in spoznavali.

Ko je še nekaj društvnikov prišlo peš iz Celja, združilo se nas je 62 osob pri slavnostnem banketu. Dvorana g. Horjaka bila je okusno pri-rejena in tudi glede postrežbe se ni bilo pritože-vati, razun to, da je marsikoga nemilo dirnula nemška govorica službujočih postrežnic.

Predsedstvo banketu prevzel je društveni na-čelnik g. dr. Papež. Imenom odbora pozdravil je došle člane in prijatelje društva „Pravnik“. Po-udarjal je, da se je letos priredil izlet na Štajersko zaradi tega, da se morejo udeležiti tudi naši šta-jerski rojaki, katerih v Zatičini in Sežani nismo videli. Naglašal je, da je našemu društvu, čeprav je zgolj znanstveno, živa potreba, da zbližuje svoje člane, da se kolege spoznavajo mej seboj. Slednjič omenil je, da imamo svojo zaslombo v svojem vla-darji kot zaščitniku prava ter završil svoj govor s trikratnim „Slava“-klicem na Nj. Veličanstvo pre-svitlega cesarja Frana Josipa I.

Tej napitnici pritrtil je zbor z navdušenimi „Slava“ in „Živio“ klici.

Na to pozdravil je došlece iz Kranjskega imenom pripravljalnega odbora g. dr. Jurij Hrašovec. „Niso Vas pozdravili“, dejal je, „občinski zastopi, razna društva ali zavedni prebivalci, niso Vam vihrale nasproti trobojne zastave, pač Vam pa bijejo naša srca nasproti, bodite torej pristrčno pozdravljeni. Obžalovati je, da je najimenitnejša točka vsporeda morala izpasti, pa spoznavajmo se in naudušujmo se za resno delo. Naš smoter je resno delovanje na pravniškem polji in le v tem znamenji korakati

nam je i v naprej, da postane društvo „Pravnik“ to, kar je in mora biti: naša čast in naš ponos. Da bi tedaj slovensko uradovanje napredovalo, da bi uspešno delovali, napija govornik na blagor in prospeh društveni, napija došlim gostom, ki so se brez strahu in brez skrbi in ne gledaje na levo ali na desno podali semkaj na društveni izlet. Živelo torej slovensko pravniško društvo „Pravnik“.

I tem besedah sledilo je živahno odobravanje in, ko se je to poleglo, zapel nam je improvizovani čveterospev priljubljeno popevko „Sé stolpa sem“.

Sicer smo pogrešali znanih pevcev iz Sežane, imeli pa smo priliko seznaniti se z izvrstnim ba-ritonom g. Belo Stuhcom, kateri je s svojim divnim petjem poslušalce kar očaral.

Po kratkem presledku poprime za besedo g. dr. Ferjančič, kateri je bil odločen poročevalcem in govornikom pri zborovanji. Toda, omenil je govor-nik, o poglavitej točki, o „notranjem jeziku“, ka-tero predavanje bilo je na vsporedu, ne morem go-voriti, ker je vsled prepovedi zabranjena. Svetujem pa zbranim pravnikom, naj čitajo to v društvenem glasilu, kar sem menil govoriti. Ni pa dosti, da se ono prečita, treba tudi ravnati se po tem. — Do-sedaj bila je na društvenih shodih vedno le zabava na dnevnem redu, letos se je po uvodno omenje-nem reku hotelo tudi nekaj znanstveno-poučnega podati izletnikom.

Ali na višjem mestu mislilo se je, da se mora ta znanstveni del izleta preprečiti, vsled česar se nam vsiljuje misel, da napominane prepovedi ni izdal jurist, nego politik. Seveda bode treba v pre-povednem smislu pravila prenarediti, da bodedo zborovati smeli kjer koli, tudi izvan bele Ljubljane, in potem bomo zborovali takoj prihodnjič zopet na zelenej Štajerskej. Treba pa nam je svojo stvar braniti, da se držimo zavednosti svoje, zavednosti, ki ima podlogo v zakonu. (Burno pritrdjevanje). Ni se nam torej treba klanjati, nego uporabimo zgolj svoje pravice, katere nam je braniti vzlic vsem „ordres . . .“ — In v tem imenu napijam vsem zavednim slovenskim pravnikom ter želim, da bi se čedalje več slovenskih pravnikov zbiralo v prepo-trebem društvu. Živo odobravanje pričalo je, kako iz srca govoril je gospod. dr. Ferjančič vsem ondi zbranim.

S tem bila je vrsta napitnic zaključena. Pri-čela se je prosta zabava, pevci so prepevali in ži-vahen razgovor svedočil je, kako dobro jo je odbor pogodil, da nam je dal priliko seznaniti oziroma stare zveze ponoviti s kolegi iz bratske nam sosedne dežele.

Došla sta tudi 2 brzojava in sicer prvi iz Sežane, s katerim Sežanke in Sežanci kličejo nam slovenskim pravnikom, spominjaje se lanskega izleta, pristrčen „na zdar!“, drugi brzojav pa je poslal g. dr. Janko Pajk želeč, naj ostane narod slovenski čvrst narod, ki naj krepko brani svoje zasebne in javne pravice.

Odposlala pa je tudi „družba 60 pravnikov“ brzojavni pozdrav Št. Peterskej podružnici sv. Ci-rila in Metoda v Ljubljani, ki je istodobno imela svojo veselico.

In tako se je završil naš izlet na Štajerskih tleh. Radi bi se bili še zabavali, to in ono dogo-vorili, toda čas hiti in tudi nam bilo je prehitro poteklo bivanje mej sorodnimi brati.

Vstopiti nam je bilo v prozajični mešani vlak, ki nas je mej petjem in razno zabavo srečno pri-peljal zopet na zborovanju jedino dovoljeni sedež društveni.

Upamo, da sl. odbor v kratkem ukrene, da se pravila v smislu govora g. dr. Ferjančiča prena-redijo, da bode vsaj zgolj znanstveno društvo „Prav-nik“ smelo zborovati širom slovenske domovine, da se potem društvena pravila ne bodo mogla več tolmačiti na kvar društvenemu razvoju.

Sicer pa na svidenje na prihodnjem zboro-vanji izvan Ljubljane!

Domače stvari.

— (Naslednik g. barona Winklerja.)

„Grazer Tagblatt“ z veliko gotovostjo in še večjim veseljem poroča, da pride za deželne predsednika na Kranjsko g. Viktor baron Hein, sedaj na-mestniški svetnik v Gradci. Baron Hein, rodem Nemec, služboval je od leta 1880—1890 kot okrajni glavar v Radgoni in v Mariboru ter štajerskim Slo-vencem ni v najboljšem spominu, ali kakor piše imenovani list, „den Slovenen flösste die strenge

Gesetzlichkeit seines Vorgehens und seine Energie Respekt ein! Upajmo, da je ta vest le odsev neizpolnjene želje naših Nemcev.

— (Deželni zbor kranjski) ima jutri svojo četrto sejo. Na dnevnem redu so točke, ki so ostale še od zadnje seje, dalje poročila finančnega odseka o računskem sklepu in proračunu zaklada deželne vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu, o proračunu normalno-šolskega zaklada, o računskem sklepu deželnega zaklada, rešitev raznih prošelj, večinoma za podpore, o uravnavi cest, poročilo finančnega odseka glede zastave deželne hiše št. 3 v Salendrovih ulicah v Ljubljani, za posojilo 100.000 gld., katero se je vzelo pri mestni branilnici v Ljubljani za gledališki stavbinski zaklad itd.

— (Und alles ist Dressur.) Iz knezoškofje palače Ljubljanske došla sta nedavno vsem župnijskim uradom dva cirkulara. Prvi zahteva, da izreče vsa nižja duhovščina svoje popolno zaupanje prevzvišenemu gospodu knezoškofu na njegovem znanem govoru, oziroma propovedi na katoliškem shodu, druga okrožnica pa zahteva, da se „Slovenskemu Narodu“ in nekemu nemškemu stanovskemu glasilu izreče nezaupnica in indignacija zaradi pisave o katoliškem shodu, „Slovenca“ pa priznanje. Seveda se mora podpisati na teh zaupnicah, oziroma nezaupnicah vsak duhovnik od dekana do najmlajšega kapelana, če ne — quos ego! — Živela najnovejša fabrika — javnega mnjenja.

— (Ljubljanski mestni podružnici družbe sv. Cirila in Metoda) pristopila je kot pokroviteljica gospodična Valentina Druškovič z vsoto sto goldinarjev. Živela!

— (K otvoritvi deželnega gledališča.) Odbor „Dramatičnega društva“ je poskrbel, da se vsem društvenim članom in onim, ki so pri društvu delovali, omogoči udeležba prve predstave dne 29. t. m. Sklenil je torej, da se vsi oni člani, ki žele dobiti sedeže za prvo predstavo, zglasé do 27. t. m. dopoldne v čitalnični trafiki (Šelenburgove ulice), kjer je razgrneta pola v ta namen, da vsak član zapiše svoje ime in število sedežev, na katere reflektuje. Do dne 27. t. m. imajo torej društveni člani rezervovane sedeže; na one člane, ki se do tega dne ne zglasé, ne more se ozirati društvo, ker počenši od poludne 27. t. m. bodo se oddajali sedeži ne glede na to, ali je kdo društven član ali ne. Cene za to prvo predstavo določil je odbor „Dramatičnega društva“ nekoliko više z ozirom na obilne troške, ki so sploh z otvoritvijo spojeni. Cene so torej naslednje: Parterni sedeži I—III po 1 gld. 50 kr. Parterni sedeži IV do XI po 1 gld. Parterna stojišča po 50 kr. Balkonski sedeži I vrsta po 1 gld. Balkonski sedeži II—III vrste 80 kr. Galerijski sedeži po 50 kr. Galerijska stojišča 20 kr. Ložna ustopnica 60 kr. Za druge predstave bode veljala navadna cena. Otvorilo se bode gledališče s primerno ouverturo, s prologom, ki ga je za otvoritev spisal gosp. Anton Funtek, z alegorijo in konečno z Jurčičevo tragedijo „Veronika Deseniška“, katero je priredil g. Ign. Borštnik. Za prvo predstavo dobi „Dramatično društvo“ krasne kostume od Narodnega divadla v Pragi. Narodno divadlo pošlje k otvoritveni predstavi svoje zastopnike. Odlični češki pisatelji in poročevalci prijavili so tudi svoj obisk.

— (Dražba lož) v novem gledališču obnesla se je kaj dobro. Izklicna cena za lože pri slovenskih predstavah znašala je vkupe 2060 gld., zdražile pa so se za 3467 gld.; izklicna cena za lože pri nemških predstavah je znašala 5150 gld., zdražile pa so se za 9662 gld. Vkupna izklicna cena je znašala 7210 gld., zdražilo pa se je 13129 gld. Premernega prebitka pri dražbi za slovenske predstave je torej 68,3%, za nemške predstave 87,5%, vkupe pa 82%.

— (Subvencija državnim uradnikom) v znesku pol milijona, katero je državni zbor v svojem zadnjem zasedanju dovolil, se je sedaj razdelila na posamezne kronovine. Kakor smo poizvedeli, prišlo je na Kranjsko celih 5000 gld. in sicer dobi finančna uprava blizu 2000 gld., politična uprava 1200 gld., naučna uprava 700 gld. Ostanek pa se razdeli med justično in poštno upravo. Povprečno prišel bo tedaj na vsakega uradnika k večjem desetak. In to naj je tista „izdatna“ draginska doklada, o kateri se je toliko bobnalo! Parturiunt montes...

— (Premembe v duhovništvu.) Lichtenurnov beneficij v Idriji, g. Leopold Picigaa,

imenovan je veroučiteljem na c. kr. rudniški ljudski šoli v Idriji. — Kapelan v Trebnjem g. Fran Avsec, ostane na svojem mestu, a namesto njega gre v Mengiš g. Edvard Kosobud, kapelan v Gradu. — Kapelan v Št. Jurji pri Kranji g. Ant. Nemeec, ostane kjer je sedaj, namesto njega pa gre v Naklo g. Gustav Schiffrer, doslej kapelan v Škocijanu pri Dobravi. — G. Ignacij Fertin, farni upravitelj v Mošnjah, imenovan je kuratom v kaznilnici v Begunjah.

— (Telovadba v „Sokolovi“ telovadnici) pričela se bode zopet bodoči teden, v torek dne 27. t. m. Do takrat ostane telovadnica kakor smo že naznanili, zaprta zaradi velikih poprav.

— (Himen.) Gospod Josip Bregar, nadučitelj v Kranjski Gori, poročil se je z gospodično Agnezo Drollovo iz Ljubljane.

— (Nove brzajavne postaje) z omejeno službo odprle so se včeraj v Jesenicah v Kranjski Gori in v Beli peči. Vse tri so združene s poštним uradom.

— (Premiranje konj v Ribnici.) Darila so se prisodila nastopnim posestnikom pri premiranju konj v Ribnici: Za kobile z žrebeti: Bernard Kovačič iz Sodražice 35 gld., Jož. Kreiner iz Kočevja 20 gld., Ant. Grebene iz Vel. Lašč, Anton Eppich iz Malegore in Jakob Česark iz Dolenje vesi po 15 gld. Mat. Križman iz Ribnice in Jož. König vsak srebrno svetinjo. Za mlade brčje kobile: Jurij Lesar iz Horvača 25 gld., Rud. Mrhar iz Dolenje vasi 20 gld. Za jedno in dveletne žrebce: Mat. Kreiner iz Želaj 15 gld. Bern. Kovačič iz Sodražice, Jan. Levstik iz Bukovc in Jan. Andolšek iz Orteneka po 10 gld. Mat. Perg iz Kovljerjev, Jož. Košmerlj in Jan. Debelak iz Loškega Potoka in Jožef Kreiner iz Kočevja vsak srebrno svetinjo.

— (Volilski shod.) Deželni poslanec g. dr. Lipold poročal bode o svojem deželnozbornem delovanju dne 2. oktobra na volilskem shodu v Starem trgu pri Slovenjem Gradcu. Shod se vrši v gostilni g. Petriča ob 3. uri popoldne.

— (Pri občinskih volitvah v Slatini) na spodnjem Štajerskem zmagali so Slovenci v tretjem razredu s 130 proti 47 glasovi, v drugem razredu s 34 proti 22 glasom. V prvem razredu zmagali so nasprotniki z 2 glasoma.

— (Otroška vrta v Rojanu in na Greti) v Tržaški okolici odpreta se prvi dne 24. t. m., drugi dne 25. Posebno važna je slovesna otvoritev novega vrta na Greti, h kateri vabi tamojšnja podružnica sv. Cirila in Metoda vse domače in mestne rodoljube.

— (Potrjena zakona.) Nj. V. cesar potrdil je načrt zakona, ki ga je sklenil deželni zbor istrski o pogozdovanju Krasa na kvarnerskih otokih, in načrt zakona o varstvu ptic, ki ga je sklenil deželni zbor Tržaški.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Celje 22. septembra. Odločno obsojamo podlo agitacijo včerajšnjega „Slovenca“ proti listu „Domovina“. List osnoval se je v narodno probujo in lokalno obrambo, neglede na kranjske, nezanimive pač pa žalostne prepire. „Slovenca“ kličemo le: pomislite kaj delate, ali pa spremenite čelo listu.

Celjski Slovenci.

Dunaj 22. septembra. Cesar podelil vli-varju Eberlu, službujočemu pri zvonarju Samasi v Ljubljani, v priznanje mnogoletnega, zvestega delovanja pri jednom in istem podjetju, zlati zaslužni križec.

Roveredo 22. septembra. Pri deželnozbornski volitvi v kmetskih občinah Roveredskih izvoljena dosedanja zastopnika Brusamolini in Debiasi.

Bruselj 22. septembra. V Paturagezu primerilo se je od včeraj zjutraj 20 slučajev kolere, 7 ljudi umrlo, 8 jih je v nevarnosti.

Pariz 22. septembra. Slavnost v Panthéonu v proslavo stoletnice, kar se je ustanovila republika, bila krasna, udeležba velikanstva. Navzočen predsednik Carnot; govorila Loubet in Floquet. Prvi povdarjal, da ima republika nalogo zagotoviti mir ter mirnim potem rešiti socialna vprašanja. Floquet naglašal, da si je stekla republika splošno spoštovanje in mnogo simpatij in da ji je naloga delovati na končno zmago prava nad silo in na bratstvo vseh narodov.

Razne vesti.

* (Rudolf pl. Ihering), slavní nemški učitelj prava umrl je v Göttingenu v 74 letu svoje dobe. Izmed mnogih njegovih znanstvenih pravnih spisov je v širših krogih najbolj znana „Der Kampf ums Recht“ (boj za pravo), ki se je prevedla v 19 raznih jezikov.

* (Minister Gautsch — odlikovan.) Sultan turški podelil je naučnemu ministru Gautschu veliki kordon osmanije-reda. Toliko zaslug pridobil si je gospod naučni minister za turške razmere.

* (Nemška prijaznost.) Češko društvo v Olomucu naredilo je izlet. Prišedši v nemško vas Nebotein napadla jih je množica 300 do 400 prebivalcev z noži in kamni. Izletniki morali so bežati, nekateri so težko ranjeni. Napadalcí lotili so se potem svojih čeških soobčanov in jim razbili okna ter nekatere dobro naklestili.

* (Čuden slučaj.) Te dni umrl je na Češkem veleposestnik knez Kamilo Rohan. L. 1847. začel je zidati poleg svojega gradu velik stolp, a ker mu je neka ciganka prorokovala, da bode umrl tisti dan, ko bode stolp zgotovljen, zaustavil je delo in je še le pred nekaj leti zopet začel. Prav tisti dan, ko se je od strani okr. glavarstva vršila kolavdacija tega stolpa in je bil torej oficijelno zgotovljen — umrl je knez Rohan. Ta čudni slučaj razburil je vse prorokovalke in taksa za prorokovanja se je kar čez noč izdatno povečala.

* (Italijanski banditje) se oglašajo zlasti zadnji čas tako pogostoma, kakor že dolgo ne. Zadnje dni napadli so banditje hišo kanonika Zedde v Esklapanu, vrgli starčka iz postelje, ga vlačili po sobah in ker ni hotel povedati, kje ima denar spravljén, trpinčili so ga strahovito. Obesili so ga za roke in ga ščipali z razbeljenimi kleščami. Postarno gospodinjjo kanonikovo trpinčili so razbojniki nečuvno in jo naposled ustrelili, a isto tako tudi prebivalce sosedne hiše. Ker ni bilo dobiti nikakih zakladov, užgali so razbojniki hišo in utekli. — Ta grozna vest je razburila vso Italijo, a tudi inozemstvo gleda jako začudeno na to deželo, kjer vlada nima niti toliko moči, da bi onemogočila taka zlodejstva.

75.000 goldinarjev glavni je dobiček velike 50 krajske loterije. Opozajmo naše cenjene čitatelje, da bode žrebanje že dne 15. oktobra.

„LJUBLJANSKI ZVON“

za vse leto 4 gld. 60 kr.; za pol leta 2 gld. 30 kr.; za četrt leta 1 gld. 15 kr.

Umrli so v Ljubljani:

17. septembra: Neža Jebačin, mestna uboga, 78 let, Karlovska cesta št. 7, spridenje želodca. — Stefan Pogačnik, 54½ leta, Franciskanske ulice št. 6, splošna vodenica.
18. septembra: Jernej Vrandić, umirovlj. nadučitelj, 82 let, Skofje ulice št. 4, marasmus. — Ernest Pogorelec, fotograf, 54 let, Kravja dolina št. 11, atrofije cerebri.
19. septembra: Marija Rožič, kajzarjeva hči, 9 mesecev, Črna vas št. 13, bronchitis capillaris. — Franc Siska, kovač, 34 let, Marija Terezije cesta št. 6, jetika.
20. septembra: Franca Zadnikar, delavka, 28 let, Karlovska cesta št. 18, dysenterie.
21. septembra: Jožef Vidmar, kajzar, 86 let, Črna vas št. 42, marasmus. — Marija Klemenž, zasobnica, 93 let, Resljeva cesta št. 18, ostarelosti. — Daniel Uzelac, trgov. pomočnik, 23 let, Kravja dolina št. 11, subakutna tuberkuloza.

V deželni bolnici:

17. septembra: Marija Žurec, žena popisovalca železnih voz, 57 let, vsled raku.
18. septembra: Lucija Rode, gostija, 56 let, griža.
19. septembra: Jakob Medja, tesar, 32 let, empyema genus dextri.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
21. sept.	7. zjutraj	741,3 mm.	10,4° C	sl. jzh.	megla	0,00 mm.
	2. popol.	740,2 mm.	21,6° C	brevz.	jasno	
	9. zvečer	740,7 mm.	15,4° C	sl. svz.	jasno	

Srednja temperatura 15,8°, za 2,0° nad normalom.

Danajška borza

dué 22. septembra (1)

	včeraj	—	danes
Papirna renta	96,70	—	96,60
Srebrna renta	96,40	—	96,30
Zlata renta	115,70	—	115,70
5% marčna renta	100,40	—	100,45
Akcije narodne banke	995, —	—	994, —
Kreditne akcije	313,25	—	312,50
London	119,60	—	119,60
Srebro	—	—	—
Napol.	950½	—	950½
C. kr. cekini	5,69	—	5,67
Nemške marke	58,72½	—	58,77½
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	140	gld. 25 k.
Državne srečke iz l. 1864	100	185	50
Ogerska zlata renta 4%	—	112	75
Ogerska papirna renta 5%	—	100	40
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	122	75
Zemlj. obč. avstr. 4½% zlati zast. listi	—	117	50
Kreditne srečke	100 gld.	189	75
Rudolfove srečke	10	24	50
Akcije anglo-avstr. banke	120	153	75
Tramway-drust. velj. 170 gld. a. v.	—	98	50

Anton Zagorjan

prodaja

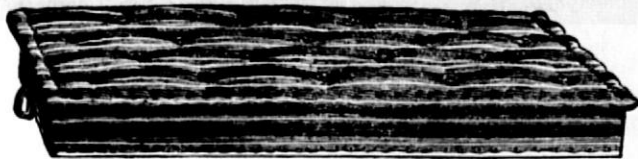
v „Slov. Matice“ hiši, na Kongresnem
trgu št. 7 v Ljubljani

učne knjige za ljudske šole

papir

vse pisalne in risalne potrebsčine.

V zalogi (997-13)
ima vedno le najboljše in cenó blago.

10

goldinarjev

stane pri meni en modroc na peresih (Federmatratze). Ti modroci so solidno iz najboljše tvarine narejeni, imajo po 30 dobro vezanih, močnih peres iz najboljšega bakrenega drata, so s finim afrikom tapcirani in močnim platnenim cvilhom preoblečeni ter 10-15 let **nobenih poprav** ne zahtevajo. Pri naročilih z dežele naznani naj se vselej **natančna** mera postelje v **notranji luči**. — Ako se torej dobi za 10 gld. **dober** tapciran modroc na peresih, je pač neumestno kupovati malovredne nadomestke, kateri pravemu namenu, imeti **dobro** posteljo, ne ustrezajo.

ANTON OBREZA, tapcirar v Ljubljani, Šelenburgove ulice 4.
Lastnikom hotelov, vil, kopelij in zavodov popust od cene.

Žičaste žimnice za vsako posteljo navadne velikosti po **8 gld. 90 soldov**; z afrikom tapcirane in s cvilhom preoblečene po **15 gld.** (714-26)

Trgovski pomočnik

zmožen slovenskega jezika, vzprejme se takoj v večjo prodajalnico specerijskega blaga. — Več izve se pod naslovom J. K. 100 post. rest. Ljubljana.

Gričar & Mejač

preje M. Neumann.

Najstarejša in največja konfekcijska zaloga

v Ljubljani, Slonove ulice šte. 11.

! Novo došle jesenske novosti !

v ženskih dež. plaščih, dolmanih, zgornjih
suknjah, jaketih, potnih oblekah, pelerinih.

Največja izbéra

v otroških in dekljskih plaščih in jaketih

po jako zmernih cenah.

Ilustrovani katalogi zastonj in franko.

Jesenske vrhne suknje, menčikovi, vremenski plašči in obleke za gospode in posebno praktične za šolske dečke

po najnižjih cenah. (1030-3)

Opomba: Takih konfekcijskih predmetov, kakeršnih nimava v zalogi, dajeva iz dobrega blaga, katerega se pri naju nahaja obilna vzgledna kolekcija, po meri in najnovejšem kroji točno in najceneje na Dunaji izdelati.

RAZPRODAJA

od M. Neumann-a prevzete

konfekcijske zaloge

po znatno znižanih cenah.

Zahvala in priporočilo.

Uljudno naznanjam, da sem zaradi drugih večjih podjetij svojo **podružno trgovino s specerijo, žganjem in viktualijami v Ljubljani** pod tvrdko

J. TRAUN

svojemu bivšemu poslovedji, svaku gospodu **Ivanu Jebačinu**, z vsemi pravicami prodal. Zahvaljujem se slavnemu občinstvu za dosedanje zaupanje in prosim isto tudi mojemu svaku ohraniti, kateri bode trgovino pod svojo tvrdko nadaljeval.

Nadalje priporočam svojo veliko zalogo **pšenične, ržene, ajdove in koruzne moke, otrobov, ješprejnčka, pšena, kisa**, kakor tudi **špirta in žganja**, vsake vrste **deželnih pridelkov in drv za kurjavo**.

Ker kupujem najfinejše žito in iz prvega vira, mi je mogoče z dobrim blagom in nizko ceno postreči. Priporočujoč se obilnim naročilom, beležim

z velespoštovanjem

J. TRAUN.

Ceniki in uzorci se na zahtevo pošiljajo, vsakovrstna naročila vzprejema tudi gospod **Ivan Jebačin v Ljubljani, Emonska cesta št. 2.**

Priporočilo.

Oziraje se na zgornje naznanilo mojega svaka, gospoda **J. Traun-a**, jemljem si čast, slavnemu občinstvu naznaniti, da sem tukajšnjo njegovo trgovino že **dné 22. aprila t. l.** prevzel, katero bodem pod tvrdko

Ivan Jebačin

nadaljeval: Kot bivši voditelj te trgovine imajoč večletne skušnje v tej stroki mogoče mi je, da bodem z **dobrim, svežim blagom, s točno in reelno postrežbo** zadoščal slavnemu občinstvu in si tako pridobil in ohranil zaupanje cenjenih naročiteljev.

Ob jednem naznanjam slavnemu občinstvu, da sem **trgovino** od gospoda

(1039-2)

Josipa Poženu-ta

na Cojzovi cesti št. 10 prevzel, katero sem pod svojo tvrdko **dné 17. t. m. otvoril**.

Pričakujem Vaše blagonaklonjenosti in beležim

z velespoštovanjem

Ivan Jebačin.